

САНХҮҮГИЙН АУДИТЫН ТАЙЛАН

ТӨСВИЙН ТӨВЛӨРҮҮЛЭН ЗАХИРАГЧ

АУДИТЫН КОД: ТӨА-2022/13/НА-СТА-ТТЗ

ТӨВ АЙМГИЙН АРХУСТ СУМЫН ЗАСАГ ДАРГЫН 2021 ОНЫ
САНХҮҮГИЙН НЭГТГЭСЭН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛД
ХИЙСЭН АУДИТЫН ТАЙЛАН

Зуунмод 2022 он

Аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал

Утас: 70272582 Цахим хаяг: khishigjargalts@audit.gov.mn

Аудитын менежер О.Амаржаргал

Утас: 70273463 Цахим хаяг: amarjargalo@audit.gov.mn

Ахлах аудитор Т.Майцэцэг

Утас: 70273204 Цахим хаяг: maitsetsegt@audit.gov.mn

Агуулга

Товчилсон үгийн жагсаалт.....	3
2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл.....	6
2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан	6
2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан.....	7
2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан.....	9
2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан	10
2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан	12
2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан.....	13
3. Аудитын тайлан.....	14
3.1 Ерөнхий зүйл.....	14
3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт	14
3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал	15
3.4 Материаллаг байдал.....	15
3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга.....	15
3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв	17
3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг	18
3.8 Аудитын гол асуудал	19
3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал.....	19
3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт.....	19
3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт	19
3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал	20
4. Аудитын илрүүлэлт	20
4.1 Залруулсан алдаа.....	20
4.2 Төлбөрийн акт	20
4.3 Албан шаардлага	22
4.4 Зөвлөмж	23

Товчилсон үгийн жагсаалт

УСНББОУС	Улсын Секторын Нягтлан Бодох Бүртгэлийн Олон Улсын Стандарт
АДБОУС	Аудитын Дээд Байгууллагын Олон Улсын Стандарт
МУЕА	Монгол Улсын Ерөнхий аудитор
ТӨБЗГ	Төрийн өмчийн бодлого зохицуулалтын газар
ИТХ	Иргэдийн Төлөөлөгчдийн Хурал
НБББББ	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг
ЗДТГ	Засаг даргын Тамгын газар
ЗЗНДНТУТХ	Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хууль
ТБОНӨТХ	Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хууль
ЕБС	Ерөнхий боловсролын сургууль
СӨБ	Сургуулийн өмнөх боловсрол
СХС	Сум хөгжүүлэх сан
ОНХС	Орон нутгийн хөгжлийн сан
ХХААГ	Хүнс, Хөдөө аж ахуйн газар

ТӨВ АЙМАГ ДАХЬ
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

41100, Төв аймаг, Зуунмод сум
Утас: 70272582, Цахим шуудан: tuv@audit.gov.mn

2022.03.31 № 01/229
танай _____ -ны № _____ -т

ТӨВ АЙМГИЙН АРХУСТ
СУМЫН ЗАСАГ ДАРГА
Б.БАТБААТАР ТАНАА

Зөрчилгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.3-д заасны дагуу Төв аймгийн Архуст сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Төв аймгийн Архуст сумын Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, шалгагдагч этгээдээс хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт гэдэг нь дээд түвшний баталгаа боловч материаллаг буруу илэрхийлэл байгаа тохиолдолд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүгдийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа биш юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гаргах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.ХИШИГЖАРГАЛ

D 2022/2022 19020610

Төв аймгийн Архуст сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2.Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	581,024,602.77	834,753,600.11
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	25,381,184.82	267,784,477.36
311	Кассанд байгаа бэлэн мөнгө	2,000.52	21,350.00
31110	Төгрөг	2,000.52	21,350.00
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	25,379,184.30	267,763,127.36
3121	Төгрөг	25,379,184.30	267,763,127.36
31211	Төрийн сангийн харилцах	22,335,932.47	257,151,311.70
31213	Арилжааны банк дахь харилцах	3,043,251.83	10,533,705.66
31215	Нэмэлт санхүүжилтийн харилцах		78,110.00
33	АВЛАГА	314,388,827.67	321,379,250.44
33400	Зээлийн хүүгийн авлага	19,428,844.00	10,530,145.00
335	Бусад авлага	294,959,983.67	310,849,105.44
3351	Байгууллагаас авах авлага	15,376,187.23	70,973,438.00
3352	Хувь хүмүүсээс авах авлага	279,583,796.44	239,875,667.44
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	241,254,590.28	245,589,872.31
351	Түүхий эд материал	55,768,570.67	57,319,956.80
35110	Тусгай зориулалттай материал	5,158,616.44	4,913,376.44
35130	Эм боох материал	50,609,954.23	52,406,580.36
354	Хангамжийн материал	177,686,019.61	180,469,915.51
35410	Бичиг хэргийн материал	2,859,874.00	4,106,414.00
35420	Аж ахуйн материал	29,320,343.00	28,890,043.00
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	4,262,400.00	3,569,795.00
35440	Тулш, шатах тослох материал	18,790,430.00	12,932,768.00
35450	Барилгын засварын материал	640,000.00	1,140,000.00
35460	Хүнсний материал	941,095.00	3,223,115.00
35470	Бусад хангамжийн материал	120,871,877.61	126,607,780.51
35600	Мал амьтад	7,800,000.00	7,800,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	3,738,733,430.06	3,854,550,641.87
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	2,738,733,430.00	3,854,550,641.87
392	Биет хөрөнгө	2,493,969,362.79	3,585,465,610.89
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	2,531,133,735.00	3,727,337,910.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	-335,989,651.76	-440,213,893.13
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	190,361,300.00	190,361,300.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	-125,739,180.40	-146,918,129.38
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	371,265,866.35	434,178,270.49
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	-243,681,732.57	-271,558,506.28
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	227,440,123.52	209,201,876.25
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	-151,539,936.57	-149,047,956.28
39217	Ном	30,718,839.22	32,124,739.22
393	Биет бус хөрөнгө	244,764,067.27	269,085,030.98
39301	Програм хангамж	5,247,500.00	5,247,500.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	-3,945,432.73	-4,624,469.02
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	24,346,200.00	268,462,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	3,319,758,032.83	4,689,304,241.98
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	3,977,596.66	8,767,807.66
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	3,977,596.66	8,767,807.66
413	Өглөг	3,977,596.66	8,767,807.66
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг		168,211.00
4136	Бусад өглөг	3,977,596.00	8,599,596.66
28\405	Байгууллагад төлөх өглөг	3,977,596.00	8,177,596.66
41362	Хувь хүмүүст төлөх өглөг		422,000.00
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	3,315,780,436.17	4,680,536,434.32
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	3,315,780,436.17	4,680,536,434.32
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын	1,449,607,573.47	1,449,607,573.47
512	Хуримтлагдсан үр дүн	832,298,788.47	2,197,054,786.62
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	901,403,543.58	832,298,788.47
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-69,104,755.11	1,364,755,998.15
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	1,033,874,074.00	1,033,874,074.23
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	3,319,758,032.83	4,689,304,241.98

Төв аймгийн Архуст сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	2,294,100,328.02	3,380,977,736.35
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	57,870,989.98	68,837,108.68
110	Орлогын албан татвар	43,707,611.16	38,222,658.68
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	43,707,611.16	38,222,658.68
110002	Үйл ажиллагааны орлого	22,711,585.00	19,802,127.40
110003	Хөрөнгийн орлого	8,634,868.15	11,001,420.28
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	20,000.00	2,130,000.00
110006	Урлагийн тоглолт, спортын тэмцээний шагнал	12,341,158.01	5,289,111.00
113	Хөрөнгийн албан татвар	570,000.00	15,954,700.00
113002	Бууны албан татвар	570,000.00	630,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар		15,324,700.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	13,593,378.82	14,659,750.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	5,541,702.82	6,397,500.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,309,462.82	1,691,189.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	4,232,240.00	4,706,311.00
1181	Газрын төлбөр	7,851,676.00	7,888,250.00
118101	Газрын төлбөр	7,851,676.00	7,888,250.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	200,000.00	374,000.00
118203	Ус, рашааны нөөц ашигласны төлбөр	200,000.00	374,000.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	116,775,751.14	1,545,818,264.93
120	Нийтлэг татварын бус орлого	116,775,751.14	1,545,818,264.93
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Үндсэн хөрөнгө	73,492,374.00	1,374,692,662.27
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Бараа материал	19,099,694.86	13,213,271.14
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,119,453,586.90	1,766,322,362.74
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	976,234,400.00	1,055,906,200.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	950,649,000.00	988,421,300.00
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	25,585,400.00	67,484,900.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	57,255,516.90	157,225,262.74
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	57,255,516.90	156,920,162.74
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого		305,100.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,072,597,100.00	476,979,600.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	561,217,300.00	00.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан санхүүгийн дэмжлэг/	511,379,800.00	476,979,600.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	13,366,570.00	76,211,300.00
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих		76,211,300.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	13,366,570.00	00.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	2,351,520,083.13	2,005,902,571.60
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,351,520,083.13	2,005,902,571.60
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,616,470,444.19	1,873,691,963.27
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,055,819,237.55	1,101,939,569.89
210101	Үндсэн цалин	716,975,890.95	721,707,875.99
210102	Нэмэгдэл	207,174,261.43	228,701,138.26
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	13,440,000.00	21,818,363.06
210104	Урамшуулал	43,804,832.15	61,640,770.72
210105	Гэрээт ажлын хөлс	74,424,253.02	68,071,421.86
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	138,375,770.41	144,954,550.26
210201	Тэтгэврийн даатгал	95,475,853.45	102,239,123.88
210202	Тэтгэмжийн даатгал	10,636,867.02	11,024,780.52
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,865,361.14	8,823,204.53
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,075,503.42	2,058,902.31
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	21,322,185.38	20,808,539.02

Төв аймгийн Архуст сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	94,776,311.00	96,652,311.67
210301	Гэрэл, цахилгаан	27,918,671.00	30,761,987.67
210302	Тулш, халаалт	63,689,940.00	58,981,474.00
210303	Цэвэр, бохир ус	3,167,700.00	6,908,850.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	51,167,327.28	158,394,987.36
210401	Бичиг хэрэг	5,501,980.00	5,957,863.00
210402	Тээвэр, шатахуун	23,843,920.00	33,179,220.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,922,400.00	3,591,179.63
210404	Ном, хэвлэл	95,400.00	31,400.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал	1,869,383.00	3,818,950.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	2,316,437.00	99,532,491.62
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал		35,000.00
210408	Бараа материал ақталсны зардал	14,617,807.28	12,248,883.11
2105	Нормативт зардал	47,053,663.19	94,421,473.04
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	19,694,654.99	64,775,903.04
210502	Хоол, хүнс	25,656,308.20	27,534,090.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,702,700.00	2,111,480.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	5,100,500.00	9,319,525.20
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,508,000.00	147,350.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	255,000.00	1,233,475.20
210604	Урсгал засвар	3,337,500.00	7,938,700.00
2107	Томилолт, зочны зардал	4,258,000.00	4,648,200.00
210702	Дотоод албан томилолт	4,258,000.00	4,648,200.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	16,407,891.00	8,444,288.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	14,357,041.00	1,927,481.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	862,000.00	430,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	311,850.00	170,775.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	323,500.00	579,104.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	303,500.00	119,928.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний	250,000.00	00.00
210811	Ерөнхий ба удирдлагын зардал /ТӨҮГ/		5,217,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	203,511,743.76	254,917,057.85
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	27,070,057.00	72,323,028.21
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	2,491,750.00	2,781,320.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	173,949,936.76	179,812,709.64
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	735,049,638.94	132,210,608.33
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	87,644,851.00	90,695,440.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	7,437,551.00	15,629,540.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	60,029,600.00	48,816,000.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	17,197,200.00	22,779,900.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,980,500.00	3,470,000.00
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт	561,217,300.00	00.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3,022,997.81	00.00
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	60,560.00	00.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт,	83,103,930.13	41,515,168.33
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	83,109,930.13	41,515,168.33
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	-57,419,755.11	1,375,075,164.75
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	11,685,000.00	10,319,166.60
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз		1,504,166.60
225010	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал-Үндсэн хөрөнгө	11,685,000.00	8,815,000.00
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	11,685,000.00	43,419,166.60
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	-69,104,755.11	1,364,755,998.15

Төв аймгийн Архуст сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2.3 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Бусад	Засгийн газрын хувь оролцооний
C01	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,449,607,573.47	1,035,842,542.07	899,435,075.74		3,384,885,191.28
C02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт			1,968,467.84		1,968,467.84
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,449,607,573.47	1,035,842,542.07	901,403,543.58		3,386,853,659.12
C04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт		-1,968,467.84			-1,968,467.84
C05	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний бууралт					
C06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз					
C07	Тайлант үеийн үр дүн			-69,104,755.11		-69,104,755.11
C08	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,449,607,573.47	1,033,874,074.23	832,298,788.47		3,315,780,436.17
D01	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,449,607,573.47	1,033,874,074.23	832,298,788.47		3,315,780,436.17
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт					
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,449,607,573.47	1,033,874,074.23	832,298,788.47		3,315,780,436.17
D04	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт, бууралт					
D05	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт, бууралт					
D06	Орлогын тайланд хүлээн зөвшөөрөөгүй олз, гарз					
D07	Гадаад валютын хөрвүүлэлтийн зөрүү					
D08	Тайлант үеийн үр дүн			1,364,755,998.15		1,364,755,998.15
D09	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	1,449,607,573.47	1,033,874,074.23	2,197,054,786.62		4,680,536,434.32

Төв аймгийн Архуст сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2.4 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	2,338,867,495.00	2,182,306,232.66
11	ТАТВАРЫН ОРЛОГО	57,870,989.98	68,837,108.68
110	Орлогын албан татвар	43,707,611.16	38,222,658.68
1100	Хувь хүний орлогын албан татвар	43,707,611.16	38,222,658.68
110002	Үйл ажиллагааны орлого	22,711,585.00	19,802,127.40
110003	Хөрөнгийн орлого	8,634,868.15	11,001,420.28
110004	Хөрөнгө борлуулсны орлого	20,000.00	2,130,000.00
110006	Урлагийн тоглолт, спортын тэмцээний шагнал, наадмын бай	12,341,158.01	5,289,111.00
113	Хөрөнгийн албан татвар	570,000.00	15,954,700.00
113002	Бууны албан татвар	570,000.00	630,000.00
113004	Малд ногдуулах албан татвар		15,324,700.00
118	Бусад татвар, төлбөр, хураамж	13,593,378.82	14,659,750.00
1180	Бусад нийтлэг төлбөр, хураамж	5,541,702.82	6,397,500.00
118001	Улсын тэмдэгтийн хураамж	1,309,462.82	1,691,189.00
118009	Хог хаягдлын үйлчилгээний хураамж	4,232,240.00	4,706,311.00
1181	Газрын төлбөр	7,851,676.00	7,888,250.00
118101	Газрын төлбөр	7,851,676.00	7,888,250.00
1182	Байгалийн нөөц ашигласны төлбөр	200,000.00	374,000.00
118202	Ан амьтны нөөц ашигласны төлбөр	200,000.00	374,000.00
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	161,292,918.12	410,061,861.24
120	Нийтлэг татварын бус орлого	161,292,918.13	410,061,861.24
120003	Торгуулийн орлого	2,740,989.00	2,519,510.46
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	107,552,242.90	199,288,277.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	106,324,337.00	197,194,477.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,227,905.90	2,093,800.00
120005	Түрээсийн орлого	1,000,000.00	00.00
120009	Бусад орлого		136,512,000.00
120013	Бараа борлуулсан, үйлчилгээ үзүүлсний орлого /ТӨҮГ/	43,219,576.62	60,313,979.78
120015	Даатгалын нөхвөрөөс хүлээн авсан мөнгө /ТӨҮГ/	678,010,960.00	11,428,094.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	2,119,703,586.90	1,703,407,262.74
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	976,234,400.00	1,055,906,200.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	950,649,000.00	988,421,300.00
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	25,585,400.00	67,484,900.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	57,505,516.90	157,225,262.74
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс	57,255,516.90	156,920,162.74
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий	250,000.00	305,100.00
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	1,072,597,100.00	476,979,600.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт	561,217,300.00	00.00
132006	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт / аймгаас авсан	511,379,800.00	476,979,600.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	13,366,570.00	13,296,200.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	13,366,570.00	13,296,200.00
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	2,188,972,362.37	1,752,768,166.12
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	2,188,972,362.37	1,752,768,166.12
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,455,590,874.43	1,619,491,197.79
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,049,980,918.42	1,101,156,693.02
210101	Үндсэн цалин	709,205,252.24	720,925,001.00
210102	Нэмэгдэл	207,984,244.61	228,489,758.26
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	13,440,000.00	21,818,363.06
210104	Урамшуулал	43,804,832.15	61,852,149.92
210105	Гэрээт ажлын хөлс	75,546,589.42	68,071,420.78

Төв аймгийн Архуст сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	138,313,378.54	144,927,150.26
210201	Тэтгэврийн даатгал	95,413,461.58	102,211,723.88
210202	Тэтгэмжийн даатгал	10,636,867.02	11,024,780.52
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	8,865,361.14	8,823,204.53
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,075,503.42	2,058,902.31
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	21,322,185.38	20,808,539.02
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	97,910,201.00	96,528,880.14
210301	Гэрэл, цахилгаан	28,316,405.00	31,173,529.67
210302	Түлш, халаалт	66,398,096.00	56,488,740.00
210303	Цэвэр, бохир ус	3,195,700.00	8,341,495.00
210305	Ашиглалтын зардалд төлсөн /ТӨҮГ/		525,115.47
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	79,997,805.47	88,880,024.66
210401	Бичиг хэрэг	519,320.00	5,016,703.00
210402	Тээвэр, шатахуун	22,092,310.00	19,124,700.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,071,500.00	3,566,729.63
210404	Ном, хэвлэл	447,800.00	378,050.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,665,000.00	4,178,500.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,163,955.87	3,690,000.00
210410	Бараа материал худалдан авахад төлсөн /ТӨҮГ/	46,447,919.60	52,925,342.03
2105	Нормативт зардал	32,449,370.00	65,084,097.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	752,980.00	31,705,947.00
210502	Хоол, хүнс	23,485,320.00	28,826,550.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	1,434,200.00	4,551,600.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	9,234,600.00	14,886,800.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	2,680,000.00	1,587,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	3,150,000.00	4,050,000.00
210604	Урсгал засвар	3,404,600.00	9,249,800.00
2107	Томилолт, зочны зардал	4,208,000.00	4,648,200.00
210702	Дотоод албан томилолт	4,208,000.00	4,648,200.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр,	23,483,621.00	10,146,265.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний	21,458,621.00	8,846,458.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	862,000.00	430,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	286,000.00	286,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	227,000.00	227,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	400,000.00	356,807.00
210808	Банк, санхүүгийн байгууллагын үйлчилгээний хураамж	250,000.00	00.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	20,012,980.00	93,233,087.71
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	16,929,730.00	88,765,887.71
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,083,250.00	4,467,200.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	733,381,487.94	133,276,968.33
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	85,976,700.00	91,761,800.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	5,202,400.00	16,619,100.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	60,029,600.00	48,816,000.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан	17,197,200.00	22,779,900.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	3,547,500.00	3,546,800.00
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох	564,300,857.81	00.00
213401	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт төсөвт байгууллага	561,217,300.00	00.00
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	3,022,997.81	00.00
213405	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	60,560.00	00.00
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	83,103,930.13	41,515,168.33
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	83,103,930.13	41,515,168.33
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	149,895,132.63	429,538,066.54
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	29,611,844.13	37,562,800.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	29,611,844.13	37,562,800.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	29,611,844.13	37,562,800.00
223001	Бусад хөрөнгө	22,900,000.00	33,100,000.00
225101	Үндсэн хөрөнгө олж эзэмшихэд төлсөн /ТӨҮГ/	6,711,844.13	4,462,800.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН	-29,611,844.13	-37,562,800.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	102,248,672.00	149,571,974.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	102,248,672.00	149,571,974.00
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-102,248,672.00	-149,571,974.00
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	18,034,616.50	242,403,292.54
9	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	7,346,568.32	25,381,184.82
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	25,381,184.82	267,784,477.36

Төв аймгийн Архуст сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны	
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	1,765,298,000.00	1,678,122,555.58
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	1,547,813,100.00	1,495,450,581.58
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	1,528,654,000.00	1,476,292,681.58
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	1,127,466,800.00	1,101,156,693.02
210101	Үндсэн цалин	728,658,900.00	720,925,001.00
210102	Нэмэгдэл	235,596,800.00	228,489,758.26
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	23,116,000.00	21,818,363.06
210104	Урамшуулал	63,891,500.00	61,852,149.92
210105	Гэрээт ажлын хөлс	76,203,600.00	68,071,420.78
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	152,208,100.00	144,927,150.26
210201	Тэтгэврийн даатгал	107,109,200.00	102,211,723.88
210202	Тэтгэмжийн даатгал	11,274,600.00	11,024,780.52
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	9,019,700.00	8,823,204.53
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	2,255,000.00	2,058,902.31
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	22,549,600.00	20,808,539.02
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	101,470,700.00	96,003,764.67
210301	Гэрэл, цахилгаан	29,418,800.00	31,173,529.67
210302	Түлш, халаалт	70,636,300.00	56,488,740.00
210303	Цэвэр, бохир ус	1,415,600.00	8,341,495.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	36,282,200.00	36,278,029.63
210401	Бичиг хэрэг	4,710,200.00	4,925,550.00
210402	Тээвэр, шатахуун	18,867,300.00	18,824,700.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	3,706,900.00	3,566,729.63
210404	Ном, хэвлэл	447,800.00	411,050.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ар	4,260,000.00	4,260,000.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	4,290,000.00	4,290,000.00
2105	Нормативт зардал	54,279,300.00	44,301,087.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	12,434,200.00	12,434,187.00
210502	Хоол, хүнс	37,598,600.00	27,620,400.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	4,246,500.00	4,246,500.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	9,500,000.00	9,485,300.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,600,000.00	1,587,000.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	3,150,000.00	3,150,000.00
210604	Урсгал засвар	4,750,000.00	4,748,300.00
2107	Томилолт, зочны зардал	7,907,800.00	4,648,200.00
210702	Дотоод албан томилолт	7,907,800.00	4,648,200.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, х	9,823,000.00	9,779,357.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээ	8,480,000.00	8,479,550.00
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	430,000.00	430,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	286,000.00	286,000.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	227,000.00	227,000.00
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношлогоо	400,000.00	356,807.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	29716100.00	29713100.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	26,576,100.00	26,574,100.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,140,000.00	3,139,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	19159100.00	19157900.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	19,159,100.00	19,157,900.00
213205	Төрөөс иргэдэд олгох тэтгэмж, урамшуулал	16,619,100.00	16,619,100.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	2,540,000.00	2,538,800.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	67,484,900.00	33,100,000.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	67,484,900.00	33,100,000.00
223001	Бусад хөрөнгө	67,484,900.00	33,100,000.00
23	ЭРГЭЖ ТӨЛӨГДӨХ ТӨЛБӨРИЙГ ХАССАН ЦЭВЭР ЗЭЭЛ	150,000,000.00	149,571,974.00
230001	Эргэж төлөгдөх зээл	150,000,000.00	149,571,974.00
	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	1,765,298,000.00	1,760,120,129.09
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	1,055,906,200.00	1,014,391,031.67
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	988,421,300.00	946,906,131.67
131008	Орон нутгийн хөгжлийн нэгдсэн сангаас санхүүжих	67,484,900.00	67,484,900.00
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	532,919,500.00	535,379,020.42
132001	Орон нутгийн төсвөөс	532,919,500.00	535,379,020.42
1340	НИЙГМИЙН ДААТГАЛЫН САНГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	13,296,200.00	13,296,200.00
134002	Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас санхүүжих	13,296,200.00	13,296,200.00
120004	ТӨСӨВТ БАЙГУУЛЛАГЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНААС	163,176,100.00	197,053,877.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	150,000,000.00	197,045,077.00
1200042	Туслах үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих		8,800.00
1200043	Урьд оны үлдэгдлээс санхүүжих	13,176,100.00	00.00
4	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл		6,767,885.00
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		88,765,458.51

Төв аймгийн Архуст сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

2.6 Аудит хийсэн нэмэлт төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Гүйцэтгэл
I	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	57,505,516.90	157,147,152.74
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	57,505,516.90	153,797,352.74
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	15,859,801.00	79,264,445.74
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	850,000.00	391,153.00
210401	Бичиг хэрэг	850,000.00	91,153.00
210402	Тээвэр, шатахуун	00.00	300,000.00
2105	Нормативт зардал	2,403,500.00	20,783,010.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	2,403,500.00	19,271,760.00
210502	Хоол, хүнс	00.00	1,206,150.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	00.00	305,100.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,080,000.00	5,800,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	1,080,000.00	00.00
210603	Хөдөлмөр хамгааллын хэрэглэл	00.00	900,000.00
210604	Урсгал засвар	00.00	4,900,000.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	5,384,821.00	366,908.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	5,384,821.00	366,908.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	6,141,480.00	51,923,374.74
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	6,141,480.00	50,595,174.74
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	00.00	1,328,200.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	41,645,715.90	74,532,907.00
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	41,478,600.00	72,603,900.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	24,281,400.00	48,816,000.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	17,197,200.00	22,779,900.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	00.00	1,008,000.00
2133	Олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	167,115.90	1,929,007.00
213403	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, төвлөрүүлэх шилжүүлэг	167,115.90	1,929,007.00
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	00.00	3,349,800.00
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	00.00	3,349,800.00
225001	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	00.00	3,349,800.00
II	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	57,505,516.90	157,225,262.74
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	57,505,516.90	157,225,262.74
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	5,750,516.90	156,920,162.74
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	00.00	305,100.00
IV	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)		78,110.00
	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		78,110.00

3. Аудитын тайлан

3.1 Ерөнхий зүйл

Төрийн аудитын тухай хуулийн 20 дугаар зүйлийн 20.1-д “Төрийн аудитын байгууллага аудитын дүнд үндэслэн дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргана.” гэж заасны дагуу Төв аймгийн Архуст сумын Засаг даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайланг танилцуулж байна.

Аудитын тайланд шалгагдагч этгээд, түүний орчин, аудитад хамааралтай дотоод хяналт, нягтлан бодох бүртгэл, холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын талаар болон аудитын явцад илрүүлсэн алдаа, зөрчил, гаргасан шийдэл, анхаарал татахуйц бусад чухал асуудал болон аудитын санал дүгнэлт, түүний үндэслэлийг хураангуйлан толилуулав.

Энэхүү тайланд шалгагдагч этгээдэд татварын орлогын болон зээлийн авлагын мэдээ тайлан гаргалттай холбоотой өгсөн зөвлөмжийг тусгасан болно.

Аудитыг Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газрын ахлах аудитор Т.Майцэцэг гүйцэтгэж, хяналтыг аудитын менежер О.Амаржаргал, дарга, тэргүүлэх аудитор Ц.Хишигжаргал нар тус тус хэрэгжүүлсэн.

Төв аймгийн Архуст сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2022 оны 03 дугаар сарын 04-ны өдрийн 05/05 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн байна.

3.2 Байгууллага, түүний орчин ба дотоод хяналт

Төв аймгийн Архуст сумын Засаг дарга Орон нутагтаа бүх шатны хурлын шийдвэр Засгийн газар, аймаг, сумын стратеги зорилт, үйл ажиллагааны хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, төр, засгийн бодлого шийдвэрийг иргэдэд сурталчлан таниулж, хүн амын эрүүл мэнд, боловсрол, соёл, хөдөлмөр эрхлэлтийн чанарыг ахиулан амьжиргааны түвшнийг дээшлүүлж, байгаль орчныг хамгаалах, зүй зохистой ашиглах, нөхөн сэргээх, төрийн хяналтыг бүрэн хэрэгжүүлэх, мал аж ахуй, газар тариалан, үйлдвэрлэл үйлчилгээ, дэд бүтцийг хөгжүүлж, сумын эдийн засгийн чадамжийг сайжруулан өрсөлдөх чадварыг нэмэгдүүлэхэд чиглэгдсэн үйл ажиллагаа явуулдаг, аймгийн Засаг даргын харьяа байгууллага юм.

Тайлант хугацаанд байгууллагын үйл ажиллагаа, санхүү, нягтлан бодох бүртгэлд мөрддөг хууль тогтоомж болон бодлого чиглэлд өөрчлөлт ороогүй байна.

Байгууллагын удирдлагын хэрэгжүүлж байгаа дотоод хяналтуудаас төлөвлөлтийн үе шатанд аудитад хамааралтай хяналтыг авч үзэж, гүйцэтгэх үе шатанд хяналтын сорил гүйцэтгэсний үр дүнд дотоод хяналтын үйл ажиллагааны зохион байгуулалт, хэрэгжилт үр нөлөө бага байна.

Архуст сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд мөрдөж байгаа Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын баримт бичиг байхгүй, нягтлан бодох бүртгэлийн бодлого, холбогдох стандарт, хууль тогтоомжтой нийцүүлэн Сангийн сайдын 2006 оны 388, 2015 оны 341 тоот тушаалаар баталсан загвар, аргачлалыг баримтлан тайлагнаж байна.

Архуст сумын Засаг даргын Тамгын газрын даргын 2021 оны 03 дугаар сарын 09-ны өдрийн А/04 тоот тушаалаар томилогдсон 5 хүний бүрэлдэхүүнтэй баг хяналтыг хэрэгжүүлдэг байна. Аймгийн Засаг даргаас жилд 2 удаа бүх сум байгууллагад нэрэмжит үзлэг, Санхүүгийн хяналт аудитын алба удирдамж төлөвлөгөөний дагуу хяналт шалгалт явуулдаг, байгууллага бүрд дотоод хяналтын нэгж ажилладаг боловч сумын хэмжээнд төсөв санхүүгийн сахилга бат сайжирч, алдаа зөрчил буурахгүй байна.

Цаашид анхан шатны болон нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт, хөрөнгийн хадгалалт, хамгаалалтыг сайжруулах талаар дотоод хяналтыг үр дүнтэй хэрэгжүүлэх шаардлагатай байна.

Төв аймгийн Архуст сумын Засаг даргын дотоод аудитын чиг үүрэг, түүний гүйцэтгэсэн ажлын найдвартай байдлын талаар ойлголт олж авснаар дотоод аудитын гүйцэтгэсэн ажлыг аудитад ашиглах, дотоод аудитораас шууд туслалцаа авах шаардлагагүй гэж үзлээ.

3.3 Санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлал

Санхүүгийн тайланг бүх материаллаг зүйлсийн хувьд холбогдох санхүүгийн тайлагналын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн эсэх талаар аудитор санал дүгнэлтээ илэрхийлснээр санхүүгийн тайлангийн зорилтот хэрэглэгчдийн зүгээс үзүүлэх итгэл үнэмшлийн хэмжээг нэмэгдүүлэхэд санхүүгийн тайлангийн аудитын зорилго оршино.

Архуст сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан дахь ажил гүйлгээг аккруэл сууриар хөтөлж, нийтлэг зорилготой, үнэн зөв толилуулгын үзэл баримтлалын дагуу бэлтгэсэн байна.

3.4 Материаллаг байдал

Төлөвлөлтийн болон гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг АДБОУС 2320 дагуу тодорхойлсон бөгөөд материаллаг байдлын суурь үзүүлэлтээр 2020 оны санхүүгийн тайлангийн мөнгөн гүйлгээний нийт зарлагыг суурь үзүүлэлтийг сонгож, материаллаг буруу илэрхийллийн эрсдэл Дунд гэж үнэлэн материаллаг байдлын түвшинг 1,5 хувиар тогтоов.

Төлөвлөлтийн материаллаг байдлыг 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн мөнгөн гүйлгээний нийт зардал 1,627,648.5 мянган төгрөгөөс 1,5 хувиар буюу 24,414.7 мянган төгрөгөөр тогтоож, гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг төлөвлөлтийн материаллаг байдлын 80 хувиар буюу 19,531.8 мянган төгрөгөөр тогтоосон.

Төлөвлөх үе шатанд тооцсон ерөнхий материаллаг байдлыг аудитын явцад дахин хянаж шинэчлэн тогтоох шаардлагатай гэж үзсэн. Энэ нь төлөвлөлтийн үе шатанд материаллаг байдлын үзүүлэлтийг 2020 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн үзүүлэлтээс тооцсон тул гүйцэтгэлийн үе шатанд дахин тооцох шаардлагатай байна

Гүйцэтгэлийн үе шатанд материаллаг байдлыг 2021 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлангийн мөнгөн гүйлгээний нийт зардлаас 1,5 хувиар буюу 26,854.9 мянган төгрөгөөр тогтоосон ба төлөвлөлтийн үе шатнаас 2,440.2 мянган төгрөгөөр өссөн. Гүйцэтгэлийн материаллаг байдлыг 80 хувиар буюу 21,483.9 мянган төгрөгөөр тогтоолоо.

3.5 Санхүүгийн тайлангийн тодруулга

Төв аймгийн Архуст сумын Засаг дарга нь 2021 оны санхүүгийн үйл ажиллагаандаа Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, ЗЗНДНТУТХ, Шилэн дансны тухай хууль, ТБОНӨ-ийн тухай хууль болон холбогдох бусад хууль дүрэм зааврыг мөрдлөг болгон ажиллаж байна.

Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд харьяа 6 төсөвт байгууллага, төрийн сан, Сум хөгжүүлэх сан, Орон нутгийн хөгжлийн сан, Эмийн эргэлтийн сан, Байгалийн нөхөн сэргээлтийн барьцаа сан зэрэг 11 санхүүгийн тайланг нэгтгэн тайлагнасан байна.

Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд Сангийн яамны Э тайлангийн нэгтгэлийн систем программыг ашиглаж байна.

Орлогын талаар:

Төв аймгийн Архуст сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

Төв аймгийн Архуст сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлангийн мөнгөн гүйлгээний тайлангаар аймгийн төсвөөс санхүүгийн дэмжлэг 476,979.6 мянган төгрөг, тусгай зориулалтын шилжүүлгээс 988,421.3 мянган төгрөгийн санхүүжилт, Эрүүл мэндийн даатгалаас 13,296.2 мянган төгрөгийн санхүүжилт, Орон нутгийн хөгжлийн сангийн 67,484.9 мянган төгрөгийн санхүүжилт, Сум хөгжүүлэх сангийн эргэн төлөлтөөр 197,045.1 мянган төгрөг, эмийн эргэлтийн сангийн борлуулалтын орлого 71,742.1 мянган төгрөг, Байгалийн нөхөн сэргэлтийн барьцаа сангийн орлого 2,085.0 мянган төгрөг, соёлын төвийн орлого 8.8 мянган төгрөгийн, нэмэлт санхүүжилтийн дансанд 157,225.3 мянган төгрөг, орон нутгийн төсвийн орлого 208,018.0 мянган төгрөг нийт 2,182,306.3 мянган төгрөгийн орлого, эх үүсвэрийг төвлөрүүлэн зарцуулсан байна.

Архуст сумын ИТХ-ын Хуралдааны 2021 оны 12 дугаар сарын 17-ний өдрийн 13 дугаар тогтоолоор сумын орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх татварын орлогыг 50,839.9 мянган төгрөг, татварын бус орлогыг 5,100.0 мянган төгрөг, нийт 55,939.9 мянган төгрөгөөр баталсан байна.

Орон нутгийн төсөвт 2021 онд татварын орлого 68,837.1 мянган төгрөг, татварын бус орлого 139,180.9 мянган төгрөг, нийт 208,018.0 мянган төгрөг төвлөрч, батлагдсан төлөвлөгөөг 152,078.1 мянган төгрөг буюу 3.72 дахин биелүүлсэн байна. Орон нутгийн орлогын төлөвлөгөө өндөр хувиар биелэхэд сумын Засаг даргатай байгуулсан Идлэг шонхор шувуу бариулах тухай гэрээний дагуу 136,512.0 мянган төгрөгийн орлого төвлөрсөн нь нөлөөлсөн байна.

Үндсэн хөрөнгө, бараа материалын талаар:

Үндсэн хөрөнгө дансанд 4,462.8 мянган төгрөгийн хөрөнгийг төсвийн хөрөнгөөр, 1,288,707.7 мянган төгрөгийн хөрөнгийг үнэ төлбөргүй орлогоор нийт 1,293,170.5 мянган төгрөгийн хөрөнгийг бүртгэсэн ба 29,886.3 мянган төгрөгийн хөрөнгийг акталж, данснаас хассан байна.

Бараа материалын дансанд худалдан авсан 349,357.3 мянган төгрөгийн, үнэ төлбөргүй хүлээн авсан 10,824.3 мянган төгрөгийн, шилжүүлэн авсан 30,253.5 мянган төгрөгийн, нийт 390,435.1 мянган төгрөгийн бараа материалыг орлогоор бүртгэж, 382,099.8 мянган төгрөгийн бараа материалыг хассан байна.

Авлага, өглөгийн талаар:

Санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд байгууллагаас авах 70,973.4 мянган төгрөг, хувь хүмүүсээс авах 239,875.7 мянган төгрөг, зээлийн хүүгийн авлага 10,530.2 мянган төгрөг, нийт 321,379.3 мянган төгрөгийн авлага нэгтгэгдсэн байна. Нийт авлагын 249,785.4 мянган төгрөг буюу 77.8 хувийг сум хөгжүүлэх сангийн зээлийн авлага эзэлж байна.

Ажилчидтай холбогдсон өглөг 168.2 мянган төгрөг, байгууллагад төлөх 6,092.6 мянган төгрөг, хувь хүмүүст төлөх 422.0 мянган төгрөг, нийт 6,682.8 мянган төгрөгийн өглөгийн үлдэгдэлтэй нэгтгэгдсэн байна. Нийт өглөгийн 4,800.0 мянган төгрөгийг ОНХС-ийн, 2,085.0 мянган төгрөгийг байгалийн нөхөн сэргээлтийн барьцаа сангийн, 1,292.6 мянган төгрөгийг эмийн эргэлтийн сангийн, 422.0 мянган төгрөгийг ИТХ-ын өр эзэлж байна.

Санхүүгийн байдлын тайлангийн талаар:

Санхүүгийн байдлын нэгтгэсэн тайланд 2021 оны 12 дугаар сарын 31-ний байдлаар төрийн сангийн харилцах дансанд 257,151.3 мянган төгрөг, нэмэлт санхүүжилтийн харилцах дансанд 78.1 мянган төгрөг, арилжааны банк дахь харилцах дансанд 10,533.7 мянган төгрөг, байгууллагын касс 21.4 мянган төгрөг, нийт 267,784.5 мянган төгрөгийн мөнгөн хөрөнгийн үлдэгдэл нэгтгэгдсэн байна.

Бараа материал 249,589.8 мянган төгрөг, үндсэн хөрөнгө 3,850,550.6 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Хүснэгт 1. Санхүүгийн байдлын нэгтгэсэн тайлангийн үзүүлэлт

Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл	/мянган төгрөг/
			Өөрчлөлт
Б	1	2	3=2-1
Мөнгөн хөрөнгө	25,381.2	267,784.5	242,403.3
Авлага	314,388.8	321,379.3	6,990.5
Урьдчилгаа	0	0	
Бараа материал	241,254.6	249,589.8	8,335.2
Үндсэн хөрөнгө	2,738,733.4	3,850,550.6	1,111,817.2
Нийт хөрөнгө	3,319,758.0	4,689,304.2	1,369,546.2
Өр төлбөр	3,977.6	6,682.8	2,705.2
Засгийн газрын оролцоо /Эздийн өмч/	3,315,780.4	4,682,621.4	1,366,841.0
Нийт өр төлбөр ба цэвэр хөрөнгө өмчийн дүн	3,319,758.0	4,689,304.2	1,369,546.2

Бараа материалын дансны үлдэгдэл 249,589.8 мянган төгрөг болж, оны эхний үлдэгдлээс 8,335.2 мянган төгрөгөөр өссөн нь эм, боох материал, бичиг хэрэг, хүнсний материалын үлдэгдэл өмнөх оноос өссөнөөс шалтгаалсан байна.

Үндсэн хөрөнгө дансны үлдэгдэл 3,850,550.6 мянган төгрөг болж 1,111,817.2 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант онд ЗДТГ-ын барилга аймгийн төсвийн 495,724.1 мянган төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар их засвар, ЕБС-ийн дотуур байрны барилга улсын төсвийн 700,000.0 мянган төгрөгийн хөрөнгө оруулалтаар хийгдсэн, ОНХС, орон нутгийн хөрөнгө оруулалтаар 92,983.6 мянган төгрөгийн хөрөнгийг машин тоног төхөөрөмж, тавилга эд хогшил, биет бус хөрөнгийг дансанд бүртгэлд тусган, тайлагнаснаас шалтгаалсан байна.

Засгийн газрын оролцоо дансны үлдэгдэл 4,682,621.4 мянган төгрөг болж 1,366,841.0 мянган төгрөгөөр өссөн нь тайлант үеийн үр дүнгээс шалтгаалжээ.

3.6 Төсвийн төлөвлөлт, гүйцэтгэл, нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.1-д заасны дагуу төсвийг төлөвлөх, хэрэгжүүлэх, тайлагнахад эрх бүхий байгууллага, төсвийн захирагч нь тус хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1-д заасан төсвийн зарчмыг мөрдлөг болгож, хэрэгжүүлэх үүрэгтэй.

3.6.1 Төсвийн төлөвлөлт

Тус сумын 2021 оны төсвийн төсөлд төсвөөс санхүүжих эх үүсвэрийг 1,554,355.6 мянган төгрөгөөр төлөвлөн, бараа ажил үйлчилгээний зардалд болон хөрөнгийн зардалд зарцуулахаар дээд шатны төсвийн захирагчид хүргүүлсэн байна.

Архуст сумын ИТХ-ын Хуралдааны 2020 оны 12 дугаар сарын 18-ний өдрийн “2021 оны төсөв батлах тухай” 03 дугаар тогтоолоор 2021 онд төсөвт төвлөрүүлэх татварын ба татварын бус орлогыг 55,939.9 мянган төгрөгөөр, зарлагын нийт хэмжээг 1,578,782.4 мянган төгрөгөөр баталсан байна. Сумын ИТХ-ын Хуралдааны 2021 оны 12 дугаар сарын 17-ний өдрийн 13 дугаар тогтоолоор 2021 оны төсвийн жилд зарцуулах зарлагын нийт хэмжээг 1,576,753.6 мянган төгрөгөөр тодотгон баталсан ба сум хөгжүүлэх сангийн орлогыг 150,000.0 мянган төгрөгөөр, нийт 1,726,753.6 мянган төгрөг зарцуулахаар төлөвлөсөн байна.

Төсвийн захирагчийн 2021 оны төсвийн төслөөс 172,98.0 мянган төгрөгөөр нэмэгдүүлэн санхүүжүүлэхээр баталсан байна.

3.6.2 Төсвийн гүйцэтгэл

Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд 8 хөтөлбөр арга хэмжээнд зориулан 1,547,813.1 мянган төгрөгийг урсгал зардалд, 67,484.9 мянган төгрөгийг хөрөнгийн зардалд, 150,000.0 мянган төгрөгийг эргэн төлөгдөх зээлийн зардалд, нийт 1,765,298.0 мянган төгрөг төсөвлөгдсөн. Энэ нь сумын ИТХ-ын хуралдааны тогтоолоор төлөвлөгөө нийт 1,726,753.6 мянган төгрөгөөр тайлагнасан нь ИТХ-ын батлагдсан төлөвлөгөөнөөс ЗДТГ 13,176.1 мянган төгрөгөөр илүү, СӨБ 14,834.2 мянган төгрөгөөр дутуу, ЕБС 5,224.9 мянган төгрөгөөр илүү, Эрүүл мэндийн төв 34,977.6 мянган төгрөгөөр илүү зөрүүтэй байна.

Нийт зардлын 988,421.3 мянган төгрөгийг тусгай зориулалтын шилжүүлгээс, 532,919.5 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсвөөс, 13,296.2 мянган төгрөгийг Эрүүл мэндийн даатгалын сангаас, 67,484.9 мянган төгрөгийг Орон нутгийн хөгжлийн сангийн санхүүжилтээс, 150,000.0 мянган төгрөгийг сум хөгжүүлэх сангийн эргэн төлөлтөөр санхүүжүүлэхээр төлөвлөсөн байна.

Гүйцэтгэлээр 1,495,450.6 мянган төгрөгийг урсгал зардалд, 33,100.0 мянган төгрөгийг хөрөнгийн зардалд, 149,571.9 мянган төгрөгийг эргэн төлөгдөх зээлийн зардалд, нийт 1,678,122.5 мянган төгрөгийг зарцуулж, зарцуулаагүй үлдэгдэл 41,515.2 мянган төгрөгийг аймгийн төсөвт, 10,716.6 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлсэн байна

Төсвийн нийт зардлын гүйцэтгэл 1,678,122.6 мянган төгрөг буюу 95,1 хувьтай хэрэгжсэн байна

Батлагдсан төсөв, гүйцэтгэл, түүний хэтрэлт, хэмнэлтийг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.5-д харуулав.

3.6.3 Нэмэлт төсөв

Төсвийн тухай хуулийн 47 дугаар зүйлийн 47.2-т “нэмэлт төсөв, түүнтэй холбогдсон үйл ажиллагаа нь төсвийн нэгэн адил санхүүгийн болон төсвийн гүйцэтгэлийн тайлангийн бүрэлдэхүүн хэсэг байна” гэж заасны дагуу байгууллага нэмэлт санхүүжилтийн тайлан гаргах үүрэгтэй.

Нэмэлт санхүүжилтийн дансанд санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд 157,225.3 мянган төгрөгийн эх үүсвэрийг төвлөрүүлэн, бараа, ажил үйлчилгээний зардалд 79,264.4 мянган төгрөг, бусад урсгал шилжүүлэг буюу нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж, дэмжлэг, урамшуулалд 72,603.9 мянган төгрөг, хөрөнгийн зардалд 3,349.8 мянган төгрөгийг зарцуулж, оны эцэст зарцуулаагүй үлдэгдэл 1,929.0 мянган төгрөгийг буцаан төвлөрүүлж, 78.1 мянган төгрөгийн үлдэгдэлтэй байна.

Нэмэлт төсвийн тайланг орлого, зардлын зүйл тус бүрээр энэ тайлангийн 2.6-д харуулав.

3.7 Асуудлыг онцолсон хэсэг ба бусад асуудлын хэсэг

Архуст сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд нэгтгэгдсэн төсөвт байгууллагууд, тусгай зориулалттай сангуудын санхүүгийн тайлангийн аудитын талаар:

- Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газрын аудиторуд нь тус сумын ЗДТГ-ын санхүүгийн тайланд дүгнэлт гаргаж, ИТХ, Соёлын төв, ОНХС, СХС, Байгалийн нөхөн сэргээлтийн барьцаа сангийн тайланг түүвэрт хамруулан шалгасан. Аудитаар ЗДТГ-ын санхүүгийн тайланд Зөрчилгүй санал дүгнэлт өгч, 39,246.5 мянган төгрөгийн залруулга хийгдэж, 43,903.0 мянган төгрөгийн 3 албан шаардлага, 579.6 мянган төгрөгийн 2 зөвлөмж өгөгдсөн.
- Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газартай байгуулсан гэрээний үндсэн дээр Уваа Уул аудит ХХК тус сумын ЕБС, Цэцэрлэг, Эрүүл мэндийн төв, эмийн эргэлтийн сангийн 4 санхүүгийн тайланд аудит хийж, дүгнэлт гаргасан. Аудитаар ЕБС, Цэцэрлэг, Эрүүл мэндийн төвийн санхүүгийн тайланд Зөрчилгүй санал дүгнэлт өгсөн ба ЕБС-ийн санхүүгийн тайланд 708,766.0 мянган төгрөгийн залруулга хийж, 710.9 мянган төгрөгийн

7 зөвлөмж, Цэцэрлэгийн санхүүгийн тайланд 38,876.3 мянган төгрөгийн залруулга хийж, 600.0 мянган төгрөгийн 7 зөвлөмж, Эрүүл мэндийн төвийн санхүүгийн тайланд 265,102.6 мянган төгрөгийн залруулга хийж, 3 зөвлөмж хүргүүлсэн байна.

3.8 Аудитын гол асуудал

Архуст сумын ИТХ-ын Хуралдааны 2021 оны 12 дугаар сарын 17-ний өдрийн 13 дугаар тогтоолоор тодотгон баталсан 1,726,753.6 мянган төгрөгийн төсвийг Төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд 1,765,298.0 мянган төгрөгөөр буюу ИТХ-ын батлагдсан төлөвлөгөөнөөс ЗДТГ 13,176.1 мянган төгрөгөөр илүү, СӨБ 14,834.2 мянган төгрөгөөр дутуу, ЕБС 5,224.9 мянган төгрөгөөр илүү, Эрүүл мэндийн төв 34,977.6 мянган төгрөгөөр илүү зөрүүтэй байна.

Аж ахуй нэгж, байгууллагын тодорхойлолтыг Татварын албанаас гаргуулан цалин хөдөлмөрийн хөлс, тэдгээртэй адилтгах орлогоос суутгасан татвар болон Суутгагчийн хувь хүнд олгосон орлогоос суутгасан татварын тооцооллыг тулгахад сумын ИТХ 3,432.1 мянган төгрөг, Соёлын төв 155.3 мянган төгрөг, ЕБС 162.2 мянган төгрөг, Цэцэрлэг 38.5 мянган төгрөгөөр тус тус илүү, ЗДТГ 476.1 мянган төгрөгөөр дутуу зөрүүтэй байна. Орон нутгийн татварын орлогын тооцооллыг тухай бүрд хийдэггүйгээс аж ахуй нэгж, байгууллагын тодорхойлолтоор илүү, дутуу үлдэгдэлтэй байна.

3.9 Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

АДБОУС 4000.16-д нийцлийн аудитыг санхүүгийн тайлангийн аудиттай хослуулан хийх тохиолдолд аудитор аль стандартыг дагаж мөрдөхийг үнэлэх, нийцлийн асуудлын талаарх дүгнэлтийг санхүүгийн тайлангийн аудитын санал дүгнэлтээс тусад нь салгах ёстой гэж заасан байна.

3.9.1 Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилт

Шилэн дансны тухай хуулийн 6 дугаар зүйл, Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор баталсан “Шилэн дансны цахим хуудсанд тавих мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох журам”-ын заалтыг хэрэгжүүлэх зорилгоор www.shilendans.gov.mn цахим хуудсанд холбогдох мэдээллийг оруулсан байх үүрэгтэй.

Тус байгууллага нь тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих 152 мэдээллээс хугацаа хоцроосон 36, огт байршуулаагүй 12 мэдээлэл байгаа нь нийт мэдээллийн 31,6 хувийг эзэлж байна. Шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант хугацаанд хөрөнгийн болон урсгал зардалд тусгагдсан арга хэмжээний тендерийн ерөнхий мэдээлэл хэсгийг огт байршуулаагүй ба хугацаандаа байршуулсан ногоон төлөвтэй мэдээллүүд нь шаардлагад бүрэн нийцэхгүй, дутуу, хоосон, байхгүй гэх зэргээр байршуулсан байна.

3.9.2 Бусад хууль тогтоомжийн хүрээнд

Тус байгууллага нь санхүүгийн тайлан, аудитад шаардлагатай баримт материалыг жагсаалт үйлдэн файлаар болон цаасаар ирүүлсэн.

Нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийн түвшинд хэрэгжүүлсэн горим, сорилд үндэслэн шилэн дансанд байршуулсан мэдээлэл нь шилэн дансны тухай хууль тогтоомжийн холбогдох заалттай нийцээгүй байна гэж дүгнэлээ.

3.10 Өмнөх зөвлөмжийн хэрэгжилт

Өмнөх санхүүгийн тайлангийн аудитаар өгөгдсөн 2 зөвлөмжийн хэрэгжилтийг 2021 оны 6 дугаар сарын 25-ний өдрийн 05/111 дугаар албан бичгээр ирүүлсэн ба шилэн дансны мэдээллийг үнэн зөв гүйцэд байршуулах гэсэн зөвлөмжийг бүрэн хэрэгжүүлээгүй байна.

3.11 Дараагийн аудитаар анхаарах асуудал

Төв аймгийн Архуст сумын Засаг даргын санхүүгийн нэгтгэсэн тайланд аудит хийх явцад Орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн татварын болон татварын бус орлогыг зөрүүтэй мэдээлж буй зөрчлийг таслан зогсоосон эсэхэд дараагийн аудитаар анхаарал хандуулах зүйтэй гэж үзлээ.

4. Аудитын илрүүлэлт

Аудитаар нийт 106,317.6 мянган төгрөгийн алдаа зөрчил илэрснээс, 6,398.9 мянган төгрөгийн алдааг залруулж, 3,577.2 мянган төгрөгийн төлбөрийн акт, 48,658.7 мянган төгрөгийн албан шаардлага, 47,682.8 мянган төгрөгийн зөрчилд зөвлөмж өгөв.

4.1 Залруулсан алдаа

Соёлын төвийн нэмэлт санхүүжилтийн дансанд төвлөрсөн 313.9 мянган төгрөгийн туслах үйл ажиллагааны орлогыг болон ОНХС-гийн эх үүсвэрээр бэлтгэсэн 4,000.0 мянган төгрөгийн гэрэлтүүлгийг бусад хангамжийн материал дансанд буруу ангилан бүртгэсэн байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д “үнэн зөв байх”, 8 дугаар зүйлийн 8.1-д “Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлангаа гаргах үүрэг бүхий аж ахуйн нэгж, байгууллагын санхүүгийн тайлан нь дараах бүрэлдэхүүнтэй байна”, Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.2-д “төсвийн иж бүрэн, үнэн зөв байдлыг хангасан байх” гэсэн заалт болон санхүүгийн тайлангийн аудитын “толилуулга”, “иж бүрэн байх”, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” зэрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2-т “Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна” гэсэн заалтын дагуу гүйцэтгэлийн үе шатанд залруулга хийгдсэн.

Байгалийн нөхөн сэргээлтийн барьцаа санд тайлант хугацаанд төвлөрсөн 2,085.0 мянган төгрөгийн орлогыг санхүүгийн тайланд өглөгөөр тусгаагүй байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д “үнэн зөв байх”, 20 дугаар зүйлийн 20.2.6-д “эд хөрөнгийн болон төлбөр тооцооны тооллого хийх, үр дүнг шийдвэрлэх, бэлтгэн нийлүүлэгч, худалдан авагчтай тооцоо хийж, үлдэгдлийг баталгаажуулж, баримтжуулах ажлыг зохион байгуулах, удирдах”, Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.2-д “төсвийн иж бүрэн, үнэн зөв байдлыг хангасан байх” гэсэн заалт болон санхүүгийн тайлангийн аудитын “толилуулга”, “иж бүрэн байх”, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” зэрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 15 дугаар зүйлийн 15.2-т “Нягтлан бодох бүртгэлийн алдааг алдаа гарсан үеийн санхүүгийн тайланд тусгах замаар залруулна” гэсэн заалтын дагуу гүйцэтгэлийн үе шатанд залруулга хийгдсэн.

4.2 Төлбөрийн акт

Архуст сумын ИТХ-ын даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдрийн "урамшуулал олгох тухай" 14 дүгээр захирамжаар 2021 оны 12 дугаар сарын 01-нд байгуулсан гэрээгээр хүлээсэн үүргээ хангалттай сайн биелүүлсэн ЗДТГ-ын архив бичгийн хэргийн ажилтан С.Цэрэндуламд 350.0 мянган төгрөг, Хоршоо, жижиг дунд үйлдвэрлэл хариуцсан мэргэжилтэн

Б.Мөнгөнзагасд 450.0 мянган төгрөгийн урамшууллыг, ИТХ-ын даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдрийн 11 дүгээр захирамжаар үйлчлэгч Н.Ууганбаярт 280.0 мянган төгрөг, нийт 1,080.0 мянган төгрөгийн урамшуулал олгосон. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д “үнэн зөв байх”, 20 дугаар зүйлийн 20.2.4-д “нягтлан бодох бүртгэл хөтлөлт нь энэ хууль болон санхүүгийн бусад хууль тогтоомжид заасан шаардлагад нийцэж байгаа эсэхийг хянах”, Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3-д “санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх”, 5.1.5-д “хариуцлагатай байх”, 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах”, 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д “батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах”, 41 дүгээр зүйлийн 41.2.2-д “батлагдсан төсвийн хүрээнд зарлага гаргах” гэсэн заалт болон санхүүгийн тайлангийн аудитын “толилуулга”, “иж бүрэн байх”, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” зэрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2 дахь заалт болон МУЕА-ын 2020 оны а/95 дугаар тушаалаар батлагдсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4.2.3.3-д “цалин хөлс, шагнал урамшуулал, тэтгэмжийг зөрүүтэй тооцож олгосон”, 4.2.3.6-д “эрх бүхий этгээдээс тогтоосон норм, нормативыг хэтрүүлэн зарцуулсан” бол төлбөрийн акт тогтоох гэсэн дагуу шийдвэрлэв.

Сумын ИТХ-ын нарийн бичгийн даргад ИТХ-ийн даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 22-ний өдрийн 09 дүгээр захирамжаар 4 дүгээр улирлын үр дүнгийн гэрээний урамшууллыг 40 хувиар олгосон ба давхардуулан ИТХ-ын даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 22-ний өдрийн 19 дүгээр захирамжаар 40 хувиар буюу 418.2 мянган төгрөгийн урамшуулал, ИТХ-ын даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 22-ний өдрийн 18 дугаар захирамжаар сумын ХЭАХН-ийн салбар зөвлөлийн даргын ажлыг хавсран гүйцэтгэсэн гэж урамшуулалд 20 хувийг 2021 оны 4 дүгээр сараас буюу 1,440.9 мянган төгрөг, нийт 1,859.1 мянган төгрөгийг 2021 оны 12 дугаар сард олгосон. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д “үнэн зөв байх”, 20 дугаар зүйлийн 20.2.7-д “аж ахуйн нэгж, байгууллагын татвар, төлбөр, хураамж, шимтгэлийн тооцооллыг шалгах, тэдгээрт хяналт тавих, мэргэжлийн үйлчилгээний зөвлөгөө туслалцаа авах”, Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3-д “санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх”, 5.1.5-д “хариуцлагатай байх”, 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах”, 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д “батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах”, 41 дүгээр зүйлийн 41.2.2-д “батлагдсан төсвийн хүрээнд зарлага гаргах”, Засгийн Газрын 2019 оны 5 дугаар тогтоолын 2.2-д “Төрийн албан хаагчид улирлын ажлын үр дүнгээр олгох мөнгөн урамшууллын дээд хэмжээ нь албан хаагчийн албан тушаалын сарын үндсэн цалингийн 40 хувиас хэтрэхгүй байна” гэсэн заалт болон санхүүгийн тайлангийн аудитын “толилуулга”, “иж бүрэн байх”, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” зэрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2 дахь заалт болон МУЕА-ын 2020 оны а/95 дугаар тушаалаар батлагдсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4.2.3.3-д “цалин хөлс, шагнал урамшуулал, тэтгэмжийг зөрүүтэй тооцож олгосон”, 4.2.3.6-д “эрх бүхий этгээдээс тогтоосон норм, нормативыг хэтрүүлэн зарцуулсан” бол төлбөрийн акт тогтоох гэсэн дагуу шийдвэрлэв.

Сумын ИТХ-ын даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдрийн “Үр дүнгийн урамшуулал олгох тухай” 20 дугаар захирамжаар нягтлан бодогч Б.Мөнхгэрэлд 1 дүгээр хагас жилийн урамшуулалд 40%, ИТХ-ын даргын 2021 оны 12 дугаар сарын 22-ны өдрийн “Үр дүнгийн урамшуулал олгох тухай” 13 дугаар захирамжаар 2021 оны үр дүнгийн гэрээний

урамшууллыг 40 хувиар буюу 638.1 мянган төгрөг олгосон. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д “үнэн зөв байх”, 20 дугаар зүйлийн 20.2.7-д “аж ахуйн нэгж, байгууллагын татвар, төлбөр, хураамж, шимтгэлийн тооцооллыг шалгах, тэдгээрт хяналт тавих, мэргэжлийн үйлчилгээний зөвлөгөө туслалцаа авах”, Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.3-д “санхүү, төсвийн зохистой удирдлагыг хэрэгжүүлэх”, 5.1.5-д “хариуцлагатай байх”, 6 дугаар зүйлийн 6.4.1-д “төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах”, 16 дугаар зүйлийн 16.5.5-д “батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулах”, 41 дүгээр зүйлийн 41.2.2-д “батлагдсан төсвийн хүрээнд зарлага гаргах”, Засгийн Газрын 2019 оны 5 дугаар тогтоолын 2.2-д “Төрийн албан хаагчид улирлын ажлын үр дүнгээр олгох мөнгөн урамшууллын дээд хэмжээ нь албан хаагчийн албан тушаалын сарын үндсэн цалингийн 40 хувиас хэтрэхгүй байна” гэсэн заалт болон санхүүгийн тайлангийн аудитын “толилуулга”, “иж бүрэн байх”, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” зэрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.2 дахь заалт болон МУЕА-ын 2020 оны а/95 дугаар тушаалаар батлагдсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4.2.3.3-д “цалин хөлс, шагнал урамшуулал, тэтгэмжийг зөрүүтэй тооцож олгосон”, 4.2.3.6-д “эрх бүхий этгээдээс тогтоосон норм, нормативыг хэтрүүлэн зарцуулсан” бол төлбөрийн акт тогтоох гэсэн дагуу шийдвэрлэв.

4.3 Албан шаардлага

Орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлэх орлогыг нэр төрлөөр бууны албан татвар төлөвлөгөө 260.0 мянган төгрөгөөр буюу 29,2 хувиар, газрын төлбөрийн орлого 6,061.6 мянган төгрөг буюу 42,2 хувиар, хүү торгуулийн орлого 1,480.5 мянган төгрөг буюу 37,0 хувиар, түрээсийн орлого 1,000.0 мянган төгрөгөөр буюу 100 хувь тасарсан, нийт 4 нэр төрлийн орлого 8,802.1 мянган төгрөгөөр тасарсан. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 41 дүгээр зүйлийн 41.1-д “Батлагдсан төсвийг хэрэгжүүлэх нарийвчилсан хуваарь, төсвийн дэлгэрэнгүй хуваарилалт, төсвийн зарцуулалт болон бүрдүүлэлтэд тавих хяналтыг төсвийн сар, улирлын батлагдсан хуваарийн дагуу хэрэгжүүлнэ”, 41.2.1-д “хуулийн дагуу улс, орон нутгийн төсөвт оруулах болон тухайн төсвийн байгууллагын өөрийн үйл ажиллагааны орлогыг бүрэн төвлөрүүлэх” гэсэн заалт болон санхүүгийн тайлангийн аудитын “толилуулга”, “оршин байх”, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” зэрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 дэх заалт болон МУЕА-ын 2020 оны а/95 дугаар тушаалаар батлагдсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4.2.1.5-д “төсвийн орлого, зарлагыг буруу тооцоолсон, төсөвт зардлыг хэтрүүлсэн” бол албан шаардлага өгөх гэсэн дагуу шийдвэрлэв.

Сум хөгжүүлэх сангийн авлагын үлдэгдлийг тооцоо хийж, баталгаажуулсан байдал болон зээлийн хугацаа хэтрэлтийг зээлдэгч бүрээр тулгахад 39,856.6 мянган төгрөгийн хугацаа хэтрэлттэй байна. Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д “үнэн зөв байх”, 20 дугаар зүйлийн 20.2.5-д “дансны өглөг, авлага ба төлбөрийн тооцоог хянах, ажил, гүйлгээг гарахаас нь өмнө хянан, баталгаажуулах” гэсэн заалт болон санхүүгийн тайлангийн аудитын “толилуулга”, “иж бүрэн байх”, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” зэрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна..

Шийдвэрлэсэн нь: Төрийн аудитын тухай хуулийн 21 дүгээр зүйлийн 21.1 дэх заалт болон МУЕА-ын 2020 оны а/95 дугаар тушаалаар батлагдсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох журам”-ын 4.2.1.7-д “авлага, өглөгийг

тооцоо нийлж, баталгаажуулаагүй” бол албан шаардлага өгөх гэсэн дагуу шийдвэрлэв.

4.4 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. *Татварын мэдээ гаргалттай холбоотой асуудал*

1.1. Илрүүлэлт:

Орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн татварын болон татварын бус орлого 208,018.0 мянган төгрөгийг аймгийн Татварын хэлтсийн ирүүлсэн мэдээгээр 207,581.8 мянган төгрөг буюу 436.2 мянган төгрөгөөр, сумын татварын байцаагч 145.4 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй. Нэр төрлөөр авч үзэхэд үйл ажиллагааны орлого, тэмдэгтийн хураамж, газрын төлбөр, хүү торгууль зэрэг 4 нэр төрлийн орлогын дүнг зөрүүтэй мэдээлсэн байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д “үнэн зөв байх”, Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.2-д “төсвийн иж бүрэн, үнэн зөв байдлыг хангасан байх” гэсэн заалт болон санхүүгийн тайлангийн аудитын “толилуулга”, “иж бүрэн байх”, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” зэрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Орон нутгийн төсөвт төвлөрүүлсэн татварын болон татварын бус орлогыг мэдээлэхдээ орлогын дансны хуулгыг боловсруулан үнэн зөв мэдээлж байх ба түүнд тавих хяналтыг сайжруулах

2. *Тайлан, мэдээ гаргалттай холбоотой асуудал*

2.1. Илрүүлэлт:

Сумын ИТХ-ын 2021 оны 12 дугаар сарын 17-ны өдрийн 13 дугаар тогтоолоор батлагдсан 1,726,753.6 мянган төгрөгийн төлөвлөгөө, төсвийн гүйцэтгэлийн тайланд 38,544.4 мянган төгрөгөөр зөрүүтэй буюу сумын ИТХ-ын батлагдсан төлөвлөгөөнөөс ЗДТГ 13,176.1 мянган төгрөг, СӨБ 14,834.2 мянган төгрөгөөр илүү, ЕБС 5,224.9 мянган төгрөгөөр, ЭМТ 34,977.6 мянган төгрөгөөр тус тус дутуу байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д “үнэн зөв байх”, Засаг захиргаа, нутаг дэвсгэрийн нэгж, түүний удирдлагын тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5-д “Аймаг, сум, нийслэл, дүүргийн төсвийн орлогын нэр төрөл, зарлагын ангилал, санхүүжилтийн зориулалт болон төсөв зохиох, батлах, гүйцэтгэлийг зохион байгуулах, тайлагнах, хяналт тавих үйл ажиллагааг энэ хуульд заасан зарчимд нийцүүлэн Төсвийн тухай хууль болон холбогдох бусад хууль тогтоомжоор зохицуулна” гэсэн заалт болон санхүүгийн тайлангийн аудитын “толилуулга”, “иж бүрэн байх”, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” зэрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Татварын болон татварын бус орлогыг үнэн зөв баталж, хяналт тавьж ажиллах

3. *Тайлан, мэдээ гаргалттай холбоотой асуудал*

3.1. Илрүүлэлт:

Сум хөгжүүлэх санхүүгийн тайлангийн авлагын үлдэгдлийг аймгийн ХХААГ-аас ирүүлсэн сангийн авлагын дүнтэй тулгахад 8,556,8 мянган төгрөгийн зөрүүтэй тайлагнасан байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.4-д “үнэн зөв байх”, 20 дугаар зүйлийн 20.2.3-д “холбогдох олон улсын стандарт, эрх бүхий төрийн байгууллагаас баталсан нягтлан бодох бүртгэлийн стандарт, журам, заавар, энэ хуулийн 6 дугаар зүйлд заасан зарчмыг баримтлан нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлан

Төв аймгийн Архуст сумын Засаг даргын 2021 оны санхүүгийн нэгтгэсэн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын тайлан

гаргах”, Төсвийн тухай хуулийн 5 дугаар зүйлийн 5.1.2-д “төсвийн иж бүрэн, үнэн зөв байдлыг хангасан байх” гэсэн заалт болон санхүүгийн тайлангийн аудитын “толилуулга”, “иж бүрэн байх”, “нийцсэн бөгөөд зохистой байх” зэрэг батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Сум хөгжүүлэх сангийн авлагын дүнг ХХААГ-ийн тайлангаас зөрүүтэй мэдээлж буй зөрчлийг арилгаж, зээл, зээлийн хүүгийн авлагын үлдэгдлийг зөрүүгүй үнэн зөв тайлагнаж байх.

4. Тайлан, мэдээ гаргалттай холбоотой асуудал

4.1. Илрүүлэлт:

Тайлант хугацаанд мэдээлбэл зохих 152 мэдээллээс хугацаа хоцроосон 36, огт байршуулаагүй 12 мэдээлэл байгаа нь нийт мэдээллийн 31,6 хувийг эзэлж байна. Шилэн дансны цахим хуудсанд тайлант хугацаанд Хөрөнгийн болон урсгал зардалд тусгагдсан арга хэмжээний тендерийн ерөнхий мэдээлэл хэсгийг огт байршуулаагүй ба хугацаандаа байршуулсан ногоон төлөвтэй мэдээллүүд нь шаардлагад бүрэн нийцэхгүй, дутуу, хоосон, байхгүй гэх зэргээр байршуулсан байна. Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1.1-д "мэдээлэл үнэн зөв, бодитой, иж бүрэн байх", 4.1.2-т "мэдээлэл ойлгомжтой, ач холбогдолтой байх", Засгийн газрын 2016 оны 29 дүгээр тогтоолоор батлагдсан "Шилэн дансны цахим хуудсанд тавигдах мэдээллийн агуулга, нийтлэг стандартыг тогтоох тухай журам", санхүүгийн тайлангийн аудитын "нийцсэн бөгөөд зохистой байх" гэсэн батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Шилэн дансны мэдээллийг үнэн зөв, иж бүрэн мэдээлэх

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг Төв аймаг дахь Төрийн аудитын газарт 2022 оны 06 дугаар сарын 20-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

5. Аудитаар илэрсэн алдаа, зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Д/д	Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт алдаа зөрчил		Үүнээс							
				Залруулга		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
		Тоо	дүн	Тоо	дүн	Тоо	дүн	Тоо	дүн	Тоо	дүн
1	Засаг дарга	11	106,317.6	2	6,398.9	3	3,577.2	2	48,658.7	4	47,682.8
2	ЗДТГ	7	83,729.1	2	39,246.5			3	43,562.8	2	919.8
3	ЕБС	7	710.9	3	708,766.0					7	710.9
4	СӨБ	7	600.0	1	38,876.3					7	600.0
5	ЭМТ	3	0	3	265,102.6					3	0
	НИЙТ	42	1,204,102.5	11	1,058,390.3	3	3,577.2	5	92,221.5	23	49,913.5

